БАКЫ ШӘҺӘРИ ШИН ЗАВОДУНУН МУХТӘЛИФ СЕХЛӘРИ ШӘРАИТИНДӘ ОЛАН СЫНАГ ҺЕЈВАНЛАРЫНЫН КӨЗ ТОХУМАЛАРЫНДА БӘ'ЗИ ҺИСТОКИМЈӘВИ КӨСТӘРИЧИЛӘРИН ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

З. Ә. Әлијева

ХҮЛАСӘ

Кимјәви маддәләрин тә'сири нәтичәсиндә һистокимјәви дәјишикликләрин ајдынлашдырылмасы мәгсәдилә көзүн мухтәлиф тохумаларында турш вә нејтрал мукополисахаридләрин, гликокенин, аскорбин туршусунун вә тәркибиндә тирозин, триптофан вә һистидин олан амин туршуларынын мигдары өјрәнилмишдир. Мүәјјән едилмишдир ки, кимјәви маддәләрин тә'сири нәтичәсиндә көзүн тохумаларында ардычыл олараг ашағыдакы һистокимјәви дәјишикликләр баш верир.

Бүтүн тәсадүфләрдә дамар диварларында мүәјјән дәјишикликләр ашкара чыхарылмышдыр; бунларда сулфатлашмыш мукополисахаридләрә гаршы нәзәрә чарпан метахромазија реаксијасы мөвчуд олмагла шишмә вә өдем әламәтләри олмуш, ШИК реаксијасынын јүксәлмәси гејд едилмишдир.

Дамар диварларынын бирләшдиричи тохумасында баш верән ән еркән дәјишикликләр әсасән ара маддәдә физики-кимјәви дәјишикликләрлә характеризә олунур. Бу, тохуманын нормал трофикасынын позулмасына сәбәб олур вә фермент системләринин таразлығыны позмагла онун дистрофик дәјишикликләринин мејдана чыхмасына шәраит јарадыр; һистокимјәви чәһәтдән бу, мукополисахаридләрин топланмасы, онларын полимерсензләшмәси вә коллакен лифләрин јенидән тәшкили илә өзүнү көстәрир. Көстәрилән дәјишикликләр тохуманын лимфоситар вә һистоситар һүчејрәләрлә инфилтрасијасы илә мүшајиәт олунур.

Шәхси мүшаһидәләримизә әсасән көз дамарларынын вә тохумаларынын токсик зәдәләнмәсини бир-бири илә сых әлагәдар олан дистрофик вә илтиһаби просесләрин ваһид һәлгәси кими дүшүнмәк олар.

УДК 617.7—091.8:616.379—008.64